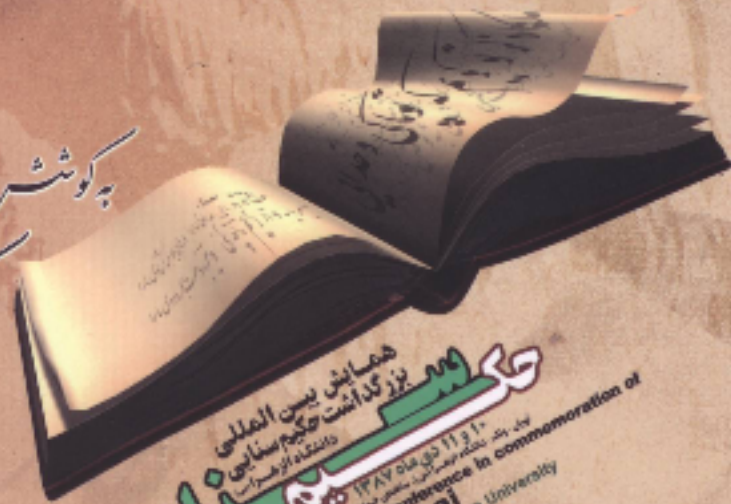

لُبُّ لُبَابِ آراءِ درهم اندیشی سنایی شناسان

پروشر
دکتر مریم حسینی

همایش بین المللی
بزرگداشت حکیم سنایی
دانشگاه الزهراء

۱۰ و ۱۱ دی ماه ۱۳۸۷
بازگشت به پیشانی سنایی
International Conference in commemoration of
Hakim Sanai
30 - 31 Dec - 2008 - Alzahra University

در باد انتقاد

انتقاد های سنایی به تصوف و انتقاد های وارده به تصوف سنایی

دکتر ابوالقاسم قوام

استادیار زبان و ادبیات فارسی

عبّاس واعظ زاده

کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی

دانشگاه فردوسی مشهد

در طی نزدیک به چهارده قرن حیات صوفیه، مخالفت‌های زیادی با این گروه شده است و بسیاری ایشان را به باد انتقاد گرفته‌اند. در این مقاله به مخالفت‌های انجام شده با ایشان در قرن‌های پنجم و ششم هجری و بویژه مواردی که در شعر سنایی بدان‌ها اشاره‌ای شده است، پرداخته می‌شود.

نگارندگان این مخالفت‌ها را به دو دسته دلایل اعتقادی شامل: وحدت وجود و تجلی (حلول و اتحاد)، تلطیف ابلیس، سقوط تکلیف (رخصت شرعی)؛ و آداب و رسوم از ایشان که مورد طعن مخالفان ایشان قرار گرفته از قبیل: ریاضت و رهبانیت (دنیا گریزی)، امرد بازی (غلامبارگی)، لوث خواری (اکل صوفی) و طامات تقسیم کرده و به توضیح آنها و بیان نظر و موضع سنایی نسبت به این موضوعات می‌پردازد. بررسی انجام شده نشان می‌دهد که سنایی در گیرودار این انتقادات گاه در مقام حاکم قرار گرفته و صوفیه عصر خود را به باد انتقاد می‌گیرد و گاه در جایگاه محکوم واقع شده و در گردباد انتقادهای روزگار خود گرفتار می‌آید.

واژه های کلیدی: سنایی، صوفیه، نقد تصوف.